

Västra Skrävlinge kyrka

Lunds stift

Fasad mot norr.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

KRISTINA SIMONSSON, 2018-05-07

jais
arkitekter

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

—

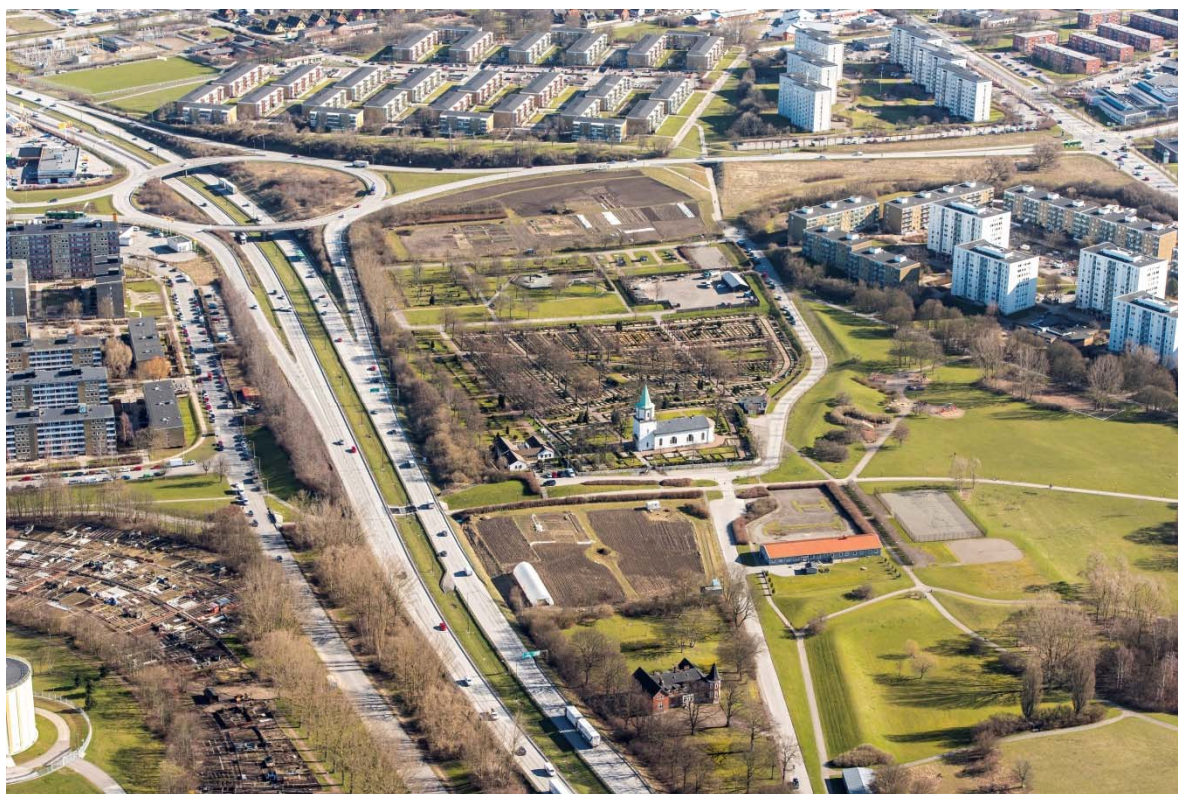
Västra Skrävlinge kyrka

Fosie församling, Malmö pastorat, Lunds stift

Västra Skrävlinge socken, Malmö Rosengård 131:72-husnr 1, Malmö kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Från sydväst. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Västra Skrävlinge ligger i sydöstra delen av Malmö. Området har varit bebott sen förhistorisk tid. Byn har haft fast bebyggelse sedan tidig medeltid. Socknarna organiserades omkring 1100-talet och i byn byggdes en stenkyrka.

Namnet Skrävlinge nämns första gången skriftligt 1250 som Scræplinge. Flera olika stavningar har förekommit, nuvarande stavning är från 1947.

I Västra Skrävlinge socken ingick även byarna Bulltofta och Västra Kattarp.

Vid mitten av 1600-talet fanns det 32 gårdar i socknen och 15 gårdar i Västra

Skrävlinge by. Gårdarna var samlade vid kyrkan och marken indelad i smala tegar. Under 1600-talets strider mellan Danmark och Sverige krigshärjades Västra Skrävlinge och drabbades hårt.

I början av 1800-talet enskiftades byn. Marken samlades till större enheter och flera gårdar flyttades ut från byn. 1911 införlivades Västra Skrävlinge med Malmö. Fram till 1960-talet var området kring kyrkan i huvudsak lantligt med jordbruksmark och gårdar.

Under 1960 till 70-talet bebyggdes falten med flerbostadshus under det så kallade miljonprogrammet. Bostadsområdet Almgården närmast öster om kyrkan har fått sitt namn från en gård med trädgårdsmästeri som låg där. Almgården byggdes 1969-72 med tretton hus med fem till tio våningar. Även Rosengård har fått sitt namn från en utskiftad gård byggd 1817 av Svedin Karström och senare ägd av släkten Kockum fram till 1959. De ligger begravda på kyrkogården. Den ursprungliga gården låg där det nu är kyrkogård.

Kyrkotomten ligger idag omgiven av storskaliga bostadsområden, vägar och grönområden. Den breda Inre Ringvägen löper längs kyrkotomtens västra sida med en stor trafikrondell i nordväst. På andra sidan denna väg ligger Rosengårds bostadsområde med människor från många olika länder. Söder om kyrkan ligger Ögårdsparken där Islamic center byggdes 1983 med moské och skola. Mellan kyrkan och moskén finns Västra Kattarps bytomt, där ett herrgårdsliknande bostadshus från 1880-talet, Botildenborgs gård, finns bevarat. Närmast öster om kyrkan ligger flerbostadsområdet Almgården och i norr går Amiralsgatan med bostadsområdet Höja på andra sidan vägen. Bostadsområdena är trafikseparerade med ringleder och matargator som leder in trafiken. Från kyrkan går gång- och cykeltunnlar under Ringvägen till Rosengård. Förutom moskén finns en ortodox och en katolsk kyrka i närheten.

Kyrkobyggnaden

Den nuvarande kyrkan har en medeltida föregångare som revs förutom tornet. Den gamla kyrkan uppfördes troligen i slutet av 1100-talet eller början av 1200-talet. Kyrkan hade en typiskt romansk planform med tvåkvadratisk långhus, ett kvadratisk kor och eventuellt en halvrund absid. Under medeltiden gjordes flera tillbyggnader. Det kvadratiske tornet tillkom möjligen redan under 1200 eller 1300-talet. Två vapenhus och sakristia uppfördes under senmedeltiden. På 1600-1700-talet gjordes vapenhusen om till korsarmar och försågs med bänkinredning.

Under 1500-talet genomfördes reformationen. En av de mest drivande reformatorerna var Claus Mortensen som blev präst i S:t Petri kyrka sedan den katolska prästen avsatts. Efter en tvist om hans lön blev Mortensen istället präst i Husie och Västra

Skrävlinge under 34 år.

Vid mitten av 1800-talet var kyrkan för liten för den växande befolkningen och i dåligt skick. Sockenstämman ansåg att kyrkan vara mörk, fuktig och skröplig.

Domkyrkoarkitekt Brunius menade däremot att kyrkan borde bevaras och byggas till.

Västra Skrävlinge kyrka är uppförd 1861-1864 efter ritningar från 1859 av William Klein som var stadsarkitekt i Malmö. Den gamla kyrkan revs förutom tornet och långhusets västvägg som ingår i den nya kyrkan. Tornet byggdes på med en åttkantig del plus spira. Inredningen i kyrkan var ekådrad. Byggmästare var A Cedergren.

William Klein (1822-1900) var Malmös första stadsarkitekt och hade tjänsten mellan 1862 och 1892. Han har även gjort ritningarna till ombyggnaderna av Glostorp och Lockarps kyrkor och nybyggnad av Uppåkra kyrka.

Kyrkan har reparerats flera gånger, här följer ett urval från underhållsplanen:

Kyrkan hade från början problem med fukt och svampangrepp. Flera rättsliga processer med byggmästaren följde.

1933 byggdes ett pannrum efter August Ewes ritningar och vattenburen värme installerades.

1955 sattes glasmålningar utförda av Gunnar Theander in i koret.

1958 utökades orgelläktaren efter förslag av domkyrkoarkitekt Eiler Græbe. Ny trappa till läktaren byggdes.

Entrédörrarna byttes ut 1966. Läktartrappan byggdes in.

1969 knackades all exteriör puts bort, putsades om och målades med Keim silikatfärg.

1972 utökades sakristian genom att altarpupsatsen flyttades fram och altarringen gjordes mindre efter förslag av arkitekt Bror Thornberg.

1974 förändrades trappan till koret. Bänkarna byggdes om och fick ny färgsättning efter förslag av arkitekt Grönvall.

1994 reparerades taket. Större delen av takstolarna byttes ut och nytt skiffer lades.

2002 togs en bänkrad bort längst bak för att göra plats för barnhörna.

2009 installerades grundvattenvärme.

2012 målades kyrkans odekorerade väggar och valv med Keim Soldalit färg.

Dekorerade väggar och valv rengjordes. Fönstren målades med linoljefärg.

Belysningen moderniserades. Vid en färganalys visades tretton färgskikt på de tegelimiterade ytorna. Det visade sig också att valvbågarna är murade med blandat tegel, rött och gult utan mönstermurning vilket tyder på att kyrkorummet var avsett att putsas och målas från början.

Omkring 2008 skedde följande: Ett reversibelt podium byggdes mellan korttrappan och första bänkraden. Möblerna i vapenhuset förnyades, förvaringsskåp, broschyrställ och bord i ek tillverkades. Dörrarna till de sex främsta bänkarna togs bort.

Västra Skrävlinge församling uppgick 2014 i Fosie församling. En låg andel av församlingsborna är medlemmar i kyrkan.

Exteriör

Kyrkan består av ett långhus med en halvrund absid i öster och torn i väster. Murarna är putsade och vitmålade. Dörr- och fönsteromfattningar samt friser och lisener är av gult tegel. Fönstren av gjutjärn sitter i rundbågiga öppningar. Taket är belagt med skiffer på långhus och koppar på torn och absid.

Murarna på långhus och absid är troligen uppförda av tegel, spritputsade och vitmålade. Fasaderna avslutas med en takgesims i gult tegel bestående av en rundbågsfris, konsolfris och ett sågtandsskift.

Tornets nedre del är romanskt och uppfört av gråsten och flinta med sandstenskvadrar i hörnkedjorna. Däröver är medeltida fasader uppförda av tegel med sandstenskvadrar i hörnen. Vid renoveringen 1969 när murverket var frilagt tolkades detta som att tornets övre del murats om under senmedeltiden och sandstenskvadrarna då återanvänts. Den åttkantiga påbyggnaden från 1864 är likaså av tegel. Tornets fasader är slätputsade och vitmålade där gråstenens struktur är synlig i nedre delen.

Den fyrkantiga delen avslutas med rundbågsfris och gesimser liksom den åttkantiga delen som dessutom har lisener av gult tegel i hörnen. I klockvåningen finns ljudluckor i alla väderstreck täckta med gråmålade brädluckor. I den övre medeltida delen finns mindre öppningar i norr, söder och väster. Dessa har eventuellt varit ljudöppningar till en tidigare klockvåning.

Gjutjärnsfönstren från 1864 sitter inmurade i rundbågiga öppningar. På långhusets norra och södra sida finns två större fönsterpartier med tre rundbågiga fönster som är grupperade inom en rundbågig omfattning. Fönsteromfattningarna är av gult tegel. Solbänkarna är av gult tegel, på södra sidan är de klädda med plåt. Korets fyra fönster har blyinfattade glasmålningar. De har ett utvändigt skydd av akrylplast.

Kyrkan har huvudingång i tornet i väster och dessutom en ingång till sakristian i öster. Huvudingången som utformades 1864 sitter i ett utskjutande gavelparti av gult tegel. Dörromfattningen är rundbågig i flera språng. Över dörren i tympanonfältet sitter en skulpterad tavla föreställande Jesus välsignande barnen. Gaveln avslutas med rundbågsfris och sågtandsskift. Ytterdörren från 1966 är en pardörr med ramverk och små rektangulära fyllningar.

Till sakristian leder en rundbågig enkeldörr, klädd med ekpanel, i en omfattning av gult tegel. En bräddörr leder till torntrappan. Öppningen är sekundär och är daterad till 1500-talet.

Taket på långhuset täcks av ett flackt sadeltak med skiffer som blev omlagt 1994.

Absiden och tornet är klätt med falsad koppar i skivtäckning. Takavvattningen är delvis av koppar och delvis brun plåt.

En källare från 1933 med pannrum och gjutna betongväggar har ingång på norra långhussidan. Plåtluckor i marken täcker trappan till ingången.

Fasad mot sydväst.

Fasad mot öster, absid.

Fasad mot väster.

Fönster och tegelfris.

Huvudentré mot väster.

Interiör

Vapenhuset i tornets bottenvåning är den äldsta delen av kyrkan som sparades när övriga kyrkan revs. Vapenhuset är välvt med ett kryssvalv med halvrunda ribbor som vilar på kolonetter på väggen mellan sköld- och gördelbågarna. Tegelvalvet är troligen från slutet av 1200-talet. Golvet är belagt med rött tegel, förmodligen lagt på 1950-60-talet. De ojämna gråstensväggarna i norr och söder är putsade och vitmålade. I nedre delen av väggen mot söder är grundmuren av gråsten synlig.

Rummet är möblerat med broschyrställ, stolar, bord och förvaringskåp i ek. Dessutom finns en kista möjligen från 1600-talet. I fönstret står en kopia av Thorvaldsens Kristusfigur.

1966 byggdes ett vindfång framför västra entrédörren. Dörren är av ek i ramverk med glasfyllningar. Till långhuset leder en pardörr från 1864 som i ovan delen har glasning i rombiskt spröjsverk.

Långhuset mot koret i öster.

Kyrkorummet består av långhus och fullbrett kor med en halvrund absid i öster. I väster finns en orgelläktare. Slutna bänkar står på ömse sidor om mittgången i långhuset. Inredningen i kyrkan är antingen målad i röda och blå nyanser eller ekådrad med gulddetaljer. Golvet är belagt med rött och gult tegel från 1864, lagt på flatan i mönsterläggning. Under bänkkvarteren ligger linoleum från 1970-tal. Kyrkorummet är välvt med kryssvalv med fyrkantiga ribbor som avslutas med en konsol på väggen och övergår i pilastrar. De rundbågiga sköld- och gördelbågarna, pilastrarna samt ribborna är gulmålade med vita fogar. Väggar och valkappor är putsade och vitmålade. I taket hänger mässingskronor. Gjutjärnsfönstren har enkelglas förutom på orgelläktaren där fönstren är försedda med innerbågar.

Koret är förhöjt med tre steg. Kor och trappa är belagt med terrazzo. I koret står en halvcirkelformad altarring och altaruppsatsen. Innanför altarringen ligger heltäckningsmatta. I korets fyra fönster sitter glasmålningar från 1955 målade och brända av Gunnar Theander. I norra och södra fönstret visas kyrkointeriörer med församling, präst och kantor. I nordöstra fönstret visas olika dopscener och i sydöstra

fönstret bilda av nattvarden.

Sakristian är inrymd i absiden bakom altaruppsatsen. Skåp för förvaring är byggda bakom altaret. Taket är välvt med hjälmvalv med ribbor som avslutas på konsoler på väggen. Golvet är täckt med heltäckningsmatta.

Långhuset mot orgelläktaren i väster.

Orgelläktaren i väster förlängdes 1958, då de runda pelarna tillkom. Den täta läktarbarriären är indelad med rundbågar och fyllningar, målade i rött och blått.

Tornets övre våningar nås utifrån i tornets nordöstra hörn. En smal spindeltrappa med höga gjutna betongsteg leder till en plattform ovanför vapenhusets valv som är isolerat med mineralull. Trätrappor leder vidare. Våningsplanen har brädgolv och väggarna är slammade och kalkade. På tredje plan står klockstolen av furu med två klockor. Brädklädda ljudluckor sitter i alla väderstreck. Valven över långhus och kor är isolerade. Takstolarna är till största delen utbytta 1994.

Inredning och inventarier

Altaret av ek från 1906-07 är ritat av Theodor Wåhlin. Det är sammanbyggt med altaruppsatsen och uppbyggt av ramverk med profilerade fyllningar.

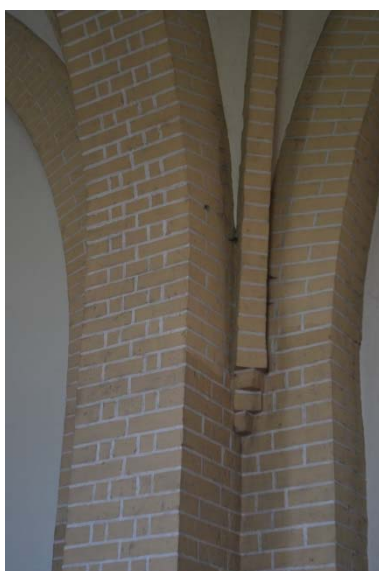
Altaruppsatsen av ek är tillverkad 1906-07 av J Sommarin efter ritningar av Theodor Wåhlin. Uppsatsen är tredelat arkitektoniskt uppbyggd med ett högre mittparti. I

mitten inom en rundbåge finns en oljemålning utförd av Olle Hjortzberg. Tavlan i dova färger föreställer interiör från stallet med Jesus, Maria, Josef och tillbedjande herdar. Tavlan flankeras av räfflade halvkolonner med korintiska kapitäl och i nischer står figurer av Petrus och Paulus. Flyglarna kröns av fristående figurer av Moses och Johannes. Uppsatsen har dessutom inskriptioner och dekorativa element som är guldfärgade. Uppsatsen skänktes till minne av Ludvig Kockum av hans änka.

Glasfönster i koret av G Theander.

Målade ribbor och bågar.

Detalj av altaruppsats av T. Wåhlin

Altarringen av trä har en halvcirkelformad plan och är genombruten av arkadbågar målade i ekådring med detaljer i guldfärg. Knäfall och överliggare är klädda med röd sammet. 1972 kortades altarringen och dess grindar togs bort.

Dopfunten av ek är från 1911. En kolonn vilar på en fyrkantig fotplatta. Kolonnen är indelad med räfflade pilastrar med kapitäl och dekorerad med blommönster inom snedställda fyrkanter. På kolonnen vilar en rund cuppa med uthuggen relief. Detaljerna är guldfärgade.

Predikstolen av bemalat trä är från kyrkans uppförande 1864. Relieferna tillkom 1921, utförda av bildhuggare Axel Persson. Korgens fem sidor är försedda med rundbågar med snidade träreliefer med motiv av evangelistsymbolerna. Korgen vilar på en åttkantig pelare. En trappa med genombrutet träräcke leder till korgen. Predikstolen är målad i ek med detaljer i blågrönt samt guld. Över predikstolen hänger en baldakin med kupolformat tak krönt av en spira.

Bänkinredningen är delvis från 1864. Efter svampangrepp förnyades en del bänkar på 1870-talet. Ursprungligen var de målade med ekådring. 1974 demonterades samtliga bänkar och byggdes om för att göras bekvämare och de

fick ny färgsättning. Framskärmarna, överliggarna och underrede förnyades och gavlarna breddades. Dörrar, ryggar och framskärmar är uppbyggda med ramverk och fyllningar. En genomgående överliggare binder ihop gavlar och dörrar. Inredningen är målad i blå och röda nyanser. Inredningen är sluten men på de sex främsta bänkarna är dörrarna borttagna. Dynor ligger på sitsarna.

Orgeln med 16 stämmor är byggd 1964 av A Mårtenssons orgelfabrik i Lund. Fasaden från samma tid med synliga pipor är ritad av Roos & Thornberg arkitekter, Malmö. Fasaden med synliga pipor är indelad i sju fält. Högst är det rundbågigt mittpartiet med trappstegsformade partier neråt vid båda sidorna. Den är målad i blått med detaljer i rött och guld.

Storklockan av malm är gjuten 1772 av Andreas Wetterholtz i Malmö. Den pryds av bladbråder, inskriptioner, änglar och människofigurer. *Lillklockan* av malm är gjuten 1526 av Jörgen Kock i Malmö. Klockan har inskriptioner och otydliga stämplor mellan liljor. Kanten är taggig vilket enligt Wahlbom anses bero på folktron att metall från en kyrkklocka är läkande och flisor tagits bort. 1924 reparerades klockorna av M & E Ohlssons klockgjuteri.

Övrigt

Överstycket till en av kyrkans äldre altaruppsatser som hänger på norra långhusväggen, har troligen tillverkats omkring 1700.

Kyrkogården

Den äldsta delen av kyrkogården närmst kyrkan etablerades under medeltiden. Sannolikt följde kyrkogården i Västra Skrävlinge det allmänna mönstret från denna tid; en betad ängsmiljö, där gravarna märktes ut med träkors eller liggande hällar. Kyrkogården har utvidgats ett flertal gånger, 1834 utvidgades västerut på mark som skänkts av dåvarande ägaren till Rosengård. Kyrkogårdens västra gräns gick tidigare direkt utanför tornets västra fasad. 1860 utvidgades åt norr och öster. Ytterligare utökning åt norr gjordes 1895 efter en ritning av länsträdgårdsmästare Kjellson. I början av 1900-talet utvidgades kyrkogården igen. Under 1960-talet skedde återigen en utvidgning. Minneslunden anlades 1985 med bassäng och skulptur av konstnären Per-Erik Willö.

Beskrivning

Kyrkogården är vidsträckt med flera olika delar. Närmast kyrkan är kyrkogården omgiven av en murad stödmur med gråsten som är avtäckt med kalksten. Smidesgrindar mellan tegelpelare med mönstermurning finns i söder och öster. En

trappa i öster leder upp till den högre belägna kyrkan.

Kyrkogården är i övrigt omgiven av nätstaket med ligusterhäck. Längs den trafikerade Inre Ringvägen finns friväxande buskage med träd.

Singel ligger runt kyrkan med en asfaltgång mellan entré och församlingshem.

På kyrkans södra och västra sida finns de äldsta gravvårdarna med stenar utformade som t ex obelisker, avbrutna trädstammar och stenar med infällda porslinsmedaljonger av Thorvaldsen. Gravarna är buxbomsomgärdade, enstaka med smidesstaket, täckta av singel eller grässådda. Här finns Karströms grav och Peter Kockums familjegrav. De drev Rosengårds herrgård och jordbruk.

Buxbomsomgärdade gravplatser.

Västra delen av kyrkogården

Minneslunden i norr.

Gravmonument i norr.

Närmast kyrkan på norra sidan är grässått med bara enstaka buxbomsgravar och en stor lönn. Här vilar prosten Wihlborg som arbetade 34 år i Västra Skrävlinge kyrka. Senare utvidgningar mot norr har kvarter med buxbomsomgärdade gravar med singel och lägre gravstenar. En del kvarter omges av avenbokshäckar. Kyrkogården är lummig med gångar kantade av lindar. I väster längs Inre ringvägen är kvarteren utformade med liggande stenar i gräsmatta.

I delen längst i norr från 1960-talet går en asfaltväg längs ytterkanterna och kring maskinhallen. Minneslundens mark är stenlagd och omges av en mur. I mitten finns en bronsskulptur av P-E Willö och en damm där snittblommor placeras. Kring

minneslunden är en stor grönyta med gräs och träd. Flera romska gravar med stora gravmonument finns i norra delen.

Byggnader på kyrkogården

Församlingshem och expedition sedan år 2000 då ett kapell från 1956 och en väntrumbyggnad från 1973 byggdes samman. Byggnaden har vitputsad fasad med flackt sadeltak med betongpannor. Huset ligger strax väster om kyrkan.

Personalbyggnad uppförd 1958 som är om och tillbyggd 1977, 1991 och 2004.

Maskinhall byggd 1969. Fasad med träpanel och plåttak.

Kulturhistorisk karaktärisering för Västra Skrävlinge kyrkoanläggning

Västra Skrävlinge kyrka ligger inom en medeltida bytomt men inga spår finns kvar av den tidigare byn eller av jordbrukslandskapet. Kyrkotomten omges av vägar, storskaliga miljonprogramsområde med flerbostadshus från 1960-70-tal och grönområde. I det mångkulturella området ligger kyrka och moské inom nära synhåll. Kyrkan är en ensam och viktig länk till områdets tidigare historia.

Kyrkogården karaktäriseras till stora delar av buxbomsomgärdade singelgravar enligt sent 1800-tals ideal medan nyare delar kännetecknas av gräsytor med stenar direkt i gräs. Kyrkogården är mycket lummig med trädkantade singelgångar. Flera gravar finns med personhistoriskt intresse som t ex Kockums gravar som anknyter till närområdets utveckling.

Kyrkan har medeltida ursprung men revs till stora delar på 1860-talet då endast tornet sparades som byggdes på och en ny kyrka uppfördes efter ritningar av Malmös stadsarkitekt William Klein.

Kyrkan är byggd under en intensiv kyrkobyggnadstid som kulminerade på 1860-talet då 37 nya kyrkor byggdes i Skåne. Främsta anledningen till om- och nybyggnad var den stora befolkningstillväxten men berodde också på att samhället vid denna tid förändrades i grunden av enskiftet, ökad effektivitet i jordbruket och industrialiseringen. Kyrkorna byggdes i allmänhet för att 2/3 av församlingen skulle få plats.

Kyrkan är byggd i rundbågestil. Den vitputsade kyrkan har kontrasterande detaljer i oputsat gult tegel i friser och omfattningar runt fönster och dörrar vilket förstärker intrycket av dem. Fönstren är i långhuset tregrupperade inom rundbågiga nischer.

Gjutjärnsfönstren är original sedan kyrkan byggdes.

Under andra hälften av 1800-talet byggdes kyrkorna i olika historiserande stilar. Västra Skrävlinge kyrka är byggd med inslag av tidig medeltidsinspiration i kombination med nyklassicistisk salskyrka. Domkyrkoarkitekt C G Brunius dominerande ställning i Skåne främjade medeltidsstilen.

Rundbågsfriserna i oputsat tegel och den rundade korbyggnaden anspelar på tidigmedeltida absider. Den åttkantiga tornpåbyggnaden är mindre vanligt som västtorn men återfinns på Langlets centralkyrkor och i Tullstorps kyrka av Brunius. Det på tornet påbyggda entrépartiet visar formrikedom och anspelar på medeltida portalarkitektur. Kyrkans exteriör är välbevarad förutom att entrédörrar bytts.

Vapenhuset i det medeltida tornet är välvat med ett vackert 1200-tals valv med halvrunda ribbor. Denna valvtyp är den äldsta förekommande kryssvalvstypen. Medeltida murverk har genom ålder stort värde. I vapenhusets valv blir kyrkans medeltida historia synlig.

Kyrkorummet karaktäriseras främst av kryssvalven med rundbågiga sköld- och gördelbågar, ribbor och pilastrar målade i gult imiterat tegelmönster. Golvet i mittgången är ett vackert mönsterlagt tegelgolv troligen ursprungligt från 1860-tal. Rummet är ljust med tregrupperade gjutjärnsfönster med enkelglas med nära kontakt ute och inne. Inredningen är antingen målad blått/rött eller ekådrad. Fokus riktas mot det upphöjda koret med Theodor Wåhlins dominerande altaruppsats i klassicerande stil med barockinslag. Dopfont och altaruppsats samspelar. Kyrkorummet är tämligen välbevarat från 1864. Förändringar är bland annat ny färgsättning på bänkar, utbyggd orgelläktare och framflyttad altaruppsats. Flera av inventarierna är från början av 1900-talet, som dopfont och altaruppsats medan glasmålningarna i koret sattes in på 1950-talet. Om kyrkans tidigare historia minner bland annat klockorna från 1500- och 1700-tal.

Att tänka på

- Kyrkogårdens stenmur, lummiga karaktär och buxbomsomgärdade gravplatser bör värnas.
- Kyrkans exteriör från 1864 är välbevarad och bör värnas. Viktigt att tegeldetaljer förblir oputsade. Medeltida murverk i tornet bör värnas. Platen framför korets glasmålning är grå och bör bytas.
- I kyrkans interiör bör tegelmålningen bevaras som ger kyrkorummet mer liv än vitmålning. Kyrkans tegelgolv och terrazzogolv bör värnas. Vapenhusets tidigmedeltida valv bör värnas.
- Bland inventarierna märks kyrkklocka från 1500-tal, dopfonten och Wåhlins

altaruppsats.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen. Tillkommen före 1939. Omfattas av tillståndsplikt 4 kap. 3§. Anläggningen ligger inom av länsstyrelsen utsedd särskilt värdefull kulturmiljö, Malmö-Limhamn. Kyrkotomten ligger inom reg. fornlämning Västra Skrävlinge 13:1 som utgör den ungefärliga gränsen för den medeltida bytomten och skyddas enl. 2 kap. kulturmiljölagen.

Källor och litteratur

Kyrkorivningar och kyrkobyggen i Skåne 1812- 1912, Siegrun Fernlund, akademisk avhandling vid Konstvetenskapliga institutionen vid Lunds Universitet, 1982

Skåne, Landskapets kyrkor, red. Markus Dahlberg, Riksantikvarieämbetet, 2015

Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria, Riksantikvarieämbetet, 2008

470 nya kyrkor, Bidrag till Sveriges arkitekturhistoria 1850-1890, Jakob Lindblad 2009

Underhållsplan för Västra Skrävlinge kyrka 2006-05-05, Wikerstål Arkitekter AB

Västra Skrävlinge kyrka-en sockens historia, Hans Wahlbom 2000

Västra Skrävlinge kyrka, invändig restaurering, antikvarisk rapport 2013:003, Lina Bjermqvist, Malmö museer

I de dödas vilorum, Malmös begravningsplatser, Jeanette Rosengren & Ursula Striner, 2013

<http://malmo.se/download/18.476cfe0814d2ef3bd1822b28/1491305035988/Kockumsslingan+Vastra+Skravlinge+m+kartinstruktion.pdf>

<http://malmo.se/download/18.72a9dofc1492d5b743ff27fe/1491304892343/Kockumsslingan+vagen+till+Malmo.pdf>

Övriga uppgifter

Denna rapport om Västra Skrävlinge kyrka, Malmö pastorat, har upprättats av: Kristina Simonsson, Arkitekt SAR/MSA (rapportförfattare, inventering och foto) Karl Johan Kember (granskning), Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvården JAIS arkitekter AB, Sundstorget 3, 251 21 Helsingborg, 042-14 92 30, www.jais.se

Inventeringsdatum: 2017-05-10

Färdigställd rapport: 2018-05-07

Västra Skrävlinge kyrka - byggnadsbeskrivning

Stomme:	Murverk-Tegel Murverk-natursten
Fasadmaterial:	Puts-sprit Puts-kvastad Tegel-fasadtegel
Fasadkulör:	Vit Gul
Takform:	Sadeltak-Med dubbla fall Spira
Taktäckningsmaterial:	Sten-Skiffersten Plåt-koppar-skivtäckning
Byggnadsdel:	Torn-väster Långhus Kor- öster-fullbrett Absid-öster-rundad